

DZIAŁANIA KRÓTKOTERMINOWE

Plan działań krótkoterminowych ujęty jest w Planie Zarządzania Kryzysowego Gminy Lubin

Plan działań krótkoterminowych stanowi zestaw procedur postępowania w przypadku występowania złej jakości powietrza na danym obszarze w celu ochrony wrażliwych grup ludności

4. ZADANIA OKREŚLONE PLANAMI DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH

4.1 ANALIZA STANU JAKOŚCI POWIETRZA W STREFIE

Zadaniem Planu Działań Krótkoterminowych, w myśl art. 92 ust. 1 ustawy prawo ochrony środowiska (Dz.U.2018.799) jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń stężeń zanieczyszczeń oraz ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

Gmina Lubin leży w dolnośląskiej strefie, która obejmuje obszar województwa dolnośląskiego z wyłączeniem aglomeracji wrocławskiej oraz miast Legnicy i Wałbrzycha.

Dla strefy dolnośląskiej (kod strefy PL0204) Plan Działań Krótkoterminowych uchwała się dla następujących zanieczyszczeń:

- pył zawieszony PM10;
- benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10;
- tlenek węgla;
- ozon.

Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM10 wyznaczony przez modelowanie wskazuje na występowanie przekroczeń poziomów dopuszczalnych głównie w centralnej i południowej części strefy dolnośląskiej. Poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 dla stężeń średniodobowych dochodzi do 213,4%, a stężenia średnie roczne dochodzą maksymalnie do 119,3% poziomu dopuszczalnego.

W stężeniach pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania wyników 24h w strefie dolnośląskiej, w obszarach przekroczeń przeważa emisja punktowa, napływ oraz emisja powierzchniowa. Przewaga emisji punktowej sięga 98%, napływowej do 92%, a powierzchniowej do 89%. W stężeniach pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania wyników rok kalendarzowy w obszarach przekroczeń przeważa emisja punktowa (do 93%). Poza obszarami przekroczeń, tak dla stężeń średniodobowych, jak i średnich rocznych przeważa napływ spoza strefy.

Przekroczenia poziomu dopuszczalnego CO o okresie uśredniania wyników 8h, wyznaczone przez modelowanie dla obszarów uzdrowiskowych, wynoszą maksymalnie 3,1%. W obszarze przekroczeń, który obejmuje fragment miasta Jelenia Góra, przeważa emisja powierzchniowa (do 95%). Poza obszarem przekroczeń przeważa emisja z napływu.

Stężenia średnie rocznych B(a)P dochodzą maksymalnie do 590% poziomu docelowego. W stężeniach B(a)P o okresie uśredniania wyników rok kalendarzowy, w obszarach przekroczeń, które obejmują

znaczną część strefy dolnośląskiej, przeważa emisja powierzchniowa (do 96%) i emisja spoza strefy (do 93%). Emisja z napływu przeważa także poza obszarami przekroczeń.

W stężeniach ozonu o okresie uśredniania wyników 8h w obszarze przekroczeń, obejmującego całą strefę dolnośląską, ze względu na specyfikację ozonu, nie jest możliwe określenie powodu wystąpienia przekroczeń. Stężenia średnie ośmiogodzinne ozonu w strefie dochodzą do 126% poziomu docelowego.

Z powyższych względów bardzo dużym problemem jest zaproponowanie i zastosowanie takich działań krótkoterminowych, które byłyby skuteczne w ograniczaniu wysokich zanieczyszczeń powietrza i redukcji obszaru przekroczeń. Aby działania krótkoterminowe były skuteczne, konieczne jest przede wszystkim efektywne wdrożenie działań długoterminowych.

Monitorowanie stanu jakości powietrza ma charakter ciągły i wykonywane jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Od 2010 r. sprawuje on nadzór nad wszystkimi stacjami pomiarowymi w województwie. Wyniki pomiarów są weryfikowane, analizowane i archiwizowane w wojewódzkiej bazie JPOAT.

Na terenie strefy dolnośląskiej w 2015 roku funkcjonowało dwadzieścia siedem stanowisk pomiaru stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀, na czternastu z nich pomiary prowadzone były metodą automatyczną, a na jedenastu manualną w tym dwie mobilne.

4.2 KIERUNKI I ZAKRES DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH

Szczegółowe kierunki i zakres działań określone zostały w **Planie Działań Krótkoterminowych dla strefy województwa dolnośląskiego** w rozdziale 4, punkt 4.1.1.1 Kierunki i zakres działań krótkoterminowych w tabelach 50 i 51.

Tabela 50 Kierunki działań krótkoterminowych w strefie dolnośląskiej dla pyłu zawieszzonego PM10, CO oraz benzo(a)piranu

KOD DZIAŁANIA	DZIAŁANIE	SPOSÓB DZIAŁANIA	RODZAJ EMISJI	WYKONAWCA (PODMIOT REALIZUJĄCY ZADANIE)	JEDNOSTKA KONTROLNA
POZIOM I (wystąpienie ryzyka przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10 lub CO lub wystąpienie ryzyka przekroczenia poziomu docelowego B(a)P)					
DisIKm	Korzystanie z komunikacji miejskiej zamiast komunikacji indywidualnej	Zalecenie dla ludności w celu ograniczenia natężenia ruchu samochodowego	Emisja liniowa	Mieszkańcy	-
DisIAp	Korzystanie z alternatywnych sposobów przemieszczania się na krótkich odcinkach (rower, pieszo)	Zalecenie dla ludności w celu ograniczenia natężenia ruchu samochodowego	Emisja liniowa	Mieszkańcy	-
DisIMu	Ograniczenie pylenia wtórnego z ulic	Jednorazowe zmycie ulic na mokro, po ogłoszeniu alertu, w potencjalnym obszarze przekroczeń (nie należy realizować jeżeli temperatura powietrza jest niższa niż 3oC)	Emisja liniowa	Zarządy dróg	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisISs	Ograniczenie używania spalinyowego sprzętu ogrodniczego	Zalecenie, należy realizować w okresie wiosennym i jesiennym, szczególnie w obszarze przekroczeń	Emisja niezorganizowana	Mieszkańcy, przedsiębiorstwa zajmujące się pielęgnacją zieleni	-
DisIPo	Całkowity zakaz palenia odpadów zielonych (liści, gałęzi, trawy), w ogrodach oraz na innych obszarach zieleni w miastach	Należy realizować w okresie od wiosny do jesieni	Emisja niezorganizowana	Mieszkańcy	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami

DisIPk	Ograniczenie palenia w kominkach w miastach	Zalecenie dla ludności, nie dotyczy, gdy jest to jedyne źródło ciepła	Emisja powierzchniowa	Mieszkańcy	-
DisIOm	Ogrzewanie i zakładów usługowych lepszym jakościowo paliwem	Zalecenie – jeżeli jest to możliwe, nieogrzewanie węglem lub ogrzewanie węglem lepszej jakości	Emisja powierzchniowa	Mieszkańcy	-
DisISo	Obowiązek przestrzegania zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych	Nasilenie kontroli palenisk domowych w tym zakresie	Emisja powierzchniowa	Mieszkańcy	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisICp	Mycie kół pojazdów ciężkich opuszczających plac budowy mogących nanieść zanieczyszczenia na drogę oraz zapobieganie pyleniu podczas prac budowlanych	Nasilenie kontroli placów budowy	Emisja niezorganizowana	Kierownicy budów	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
POZIOM II (wystąpienie przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub wystąpienie przekroczenia poziomu docelowego B(a)P)					
DisIIKm	Korzystanie z komunikacji miejskiej zamiast komunikacji indywidualnej	Zalecenie dla ludności w celu ograniczenia natężenia ruchu samochodowego	Emisja liniowa	Mieszkańcy	-
DisIIAp	Korzystanie z alternatywnych sposobów przemieszczania się na krótkich odcinkach (rower, pieszo)	Zalecenie dla ludności w celu ograniczenia natężenia ruchu samochodowego	Emisja liniowa	Mieszkańcy	-
DisIIMu	Ograniczenie pylenia wtórnego z ulic	Jednorazowe zmycie ulic na mokro, po ogłoszeniu alertu, w potencjalnym obszarze przekroczeń (nie należy realizować jeżeli temperatura powietrza jest niższa niż 30C)	Emisja liniowa	Zarządy dróg	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIISs	Ograniczenie używania	Zalecenie, należy realizować	Emisja niezorganizowana	Mieszkańcy,	

	spalinowego sprzętu ogrodniczego	w okresie wiosennym i jesiennym, szczególnie w obszarze przekroczeń		przedsiębiorstwa zajmujące się pielęgnacją zieleni	-
DisIIPo	Całkowity zakaz palenia odpadów zielonych (liści, gałęzi, trawy), w ogrodach oraz na innych obszarach zieleni w miastach	Należy realizować w okresie od wiosny do jesieni	Emisja niezorganizowana	Mieszkańcy	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIIPk	Ograniczenie palenia w kominkach w miastach	Zalecenie dla ludności, nie dotyczy, gdy jest to jedyne źródło ciepła	Emisja powierzchniowa	Mieszkańcy	-
DisIIOm	Ogrzewanie mieszkań i zakładów usługowych lepszym jakościowo paliwem	Zalecenie – jeżeli jest to możliwe, nieogrzewanie węglem lub ogrzewanie węglem lepszej jakości	Emisja powierzchniowa	Mieszkańcy	-
DisIISo	Bezwzględne przestrzeganie zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych	Nasilenie kontroli palenisk domowych w tym zakresie	Emisja powierzchniowa	Mieszkańcy	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIICp	Mycie kół pojazdów ciężkich opuszczających plac budowy mogących nanieść zanieczyszczenia na drogę oraz zapobieganie pyleniu podczas prac budowlanych	Nasilenie kontroli placów budowy	Emisja niezorganizowana	Kierownicy budów	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIInf	Informacja o wystąpieniu przekroczenia poziomu dopuszczalnego/docelowego	Informacje na stronie internetowej o wystąpieniu przekroczenia poziomu dopuszczalnego/docelowego	-	Wojewoda	-
Realizacja działań naprawczych średnio- i długoterminowych określonych w harmonogramie rzeczowo-finansowym, w programie ochrony powietrza dla strefy dolnośląskiej					
POZIOM III (wystąpienie przekroczenia poziomu informowania pyłu zawieszanego PM10)					

DisIIIKmPM10	Korzystanie z komunikacji miejskiej zamiast komunikacji indywidualnej	Zalecenie dla ludności w celu ograniczenia natężenia ruchu samochodowego	Emisja liniowa	Mieszkańcy	-
DisIIIApPM10	Korzystanie z alternatywnych sposobów przemieszczania się na krótkich odcinkach (rower, pieszo)	Zalecenie dla ludności w celu ograniczenia natężenia ruchu samochodowego	Emisja liniowa	Mieszkańcy	-
DisIIIMuPM10	Ograniczenie pylenia wtórnego z ulic	Jednorazowe zmycie ulic na mokro, po ogłoszeniu alertu, w obszarze przekroczeń (nie należy realizować jeżeli temperatura powietrza jest niższa niż 3oC)	Emisja liniowa	Zarządy dróg	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIIISsPM10	Ograniczenie używania spalinyowego sprzętu ogrodniczego w miastach	Zalecenie, należy realizować w okresie wiosennym i jesiennym, szczególnie w obszarze przekroczeń	Emisja niezorganizowana	Mieszkańcy, przedsiębiorstwa zajmujące się pielęgnacją zieleni	-
DisIIIPoPM10	Całkowity zakaz palenia odpadów zielonych (liści, gałęzi, trawy), w ogrodach oraz na innych obszarach zieleni w miastach	Należy realizować w okresie od wiosny do jesieni	Emisja niezorganizowana	Mieszkańcy	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIIIPkPM10	Ograniczenie palenia w kominkach w miastach	Zalecenie dla ludności, (nie dotyczy, gdy jest to jedyne źródło ciepła)	Emisja powierzchniowa	Mieszkańcy	-
DisIIIOmPM10	Ogrzewanie mieszkań i zakładów usługowych lepszym jakościowo paliwem	Zalecenie – jeżeli jest to możliwe, nieogrzewanie węglem lub ogrzewanie węglem lepszej jakości	Emisja powierzchniowa	Mieszkańcy	-
DisIIISoPM10	Bezwzględne przestrzeganie zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych	Nasilenie kontroli palenisk domowych w tym zakresie	Emisja powierzchniowa	Mieszkańcy	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIIICpPM10	Mycie kół pojazdów ciężkich opuszczających plac budowy	Nasilenie kontroli placów budowy	Emisja niezorganizowana	Kierownicy budów	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z

	mogących nanieść zanieczyszczenia na drogę oraz zapobieganie pyleniu podczas prac budowlanych				kompetencjami
POZIOM IV (wystąpienie przekroczenia poziomu alarmowego pyłu zawieszzonego PM10)					
DisIVKmPM10	Korzystanie z komunikacji miejskiej zamiast komunikacji indywidualnej w miastach w których wystąpił poziom IV alertu	Zalecenie dla ludności w celu ograniczenia natężenia ruchu samochodowego. Na przykład wprowadzenie bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską dla posiadaczy samochodów osobowych, w dniach alertowych	Emisja liniowa	Mieszkańcy Wójt, burmistrz, prezydent	-
DisIVZwPM10	Zakaz wjazdu samochodów ciężarowych powyżej 3,5 t, do miast w których wystąpił poziom IV alertu	Ustanowienie czasowego zakazu wjazdu do miasta	Emisja liniowa	Przedsiębiorstwa przewozowe	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIVApPM10	Korzystanie z alternatywnych sposobów przemieszczania się na krótkich odcinkach (rower, pieszo)	Zalecenie dla ludności w celu ograniczenia natężenia ruchu samochodowego	Emisja liniowa	Mieszkańcy	-
DisIVMuPM10	Ograniczenie pylenia wtórnego z ulic	Jednorazowe zmycie ulic na mokro, po ogłoszeniu alertu, w obszarze przekroczeń (nie należy realizować jeżeli temperatura powietrza jest niższa niż 3oC)	Emisja liniowa	Zarząd dróg	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIVSsPM10	Zakaz używania spalinowego sprzętu ogrodniczego w miastach w których wystąpił poziom IV alertu	Należy realizować w okresie wiosennym i jesiennym	Emisja niezorganizowana	Mieszkańcy, przedsiębiorstwa zajmujące się pielęgnacją zieleni	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIVPoPM10	Całkowity zakaz palenia odpadów zielonych (liści,	Należy realizować okresie od wiosny do jesieni	Emisja niezorganizowana	Mieszkańcy, przedsiębiorstwa zajmujące	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z

	gałęzi, trawy) w ogrodach oraz na innych obszarach zieleni w miastach w których wystąpił poziom IV alertu			się pielęgnacją zieleni	kompetencjami
DisIVPkPM10	Zakaz palenia w kominkach w miastach w których wystąpił poziom IV alertu	Nie dotyczy, gdy jest to jedyne źródło ciepła	Emisja powierzchniowa	Mieszkańcy	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIVOmPM10	Ogrzewanie mieszkań i zakładów usługowych lepszym jakościowo paliwem	Zalecenie – jeżeli jest to możliwe, nieogrzewanie węglem lub ogrzewanie węglem lepszej jakości	Emisja powierzchniowa	Mieszkańcy	-
DisIVSoPM10	Bezwzględne przestrzeganie zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych	Nasilenie kontroli palenisk domowych w tym zakresie	Emisja powierzchniowa	Mieszkańcy	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIVPrPM10	Nakaz zraszania pryzm materiałów sypkich w celu wyeliminowania pylenia w miastach w których wystąpił poziom IV alertu	Zalecenie do stosowania w obszarze przekroczenia wartości alarmowej	Emisja powierzchniowa	Przedsiębiorstwa, na terenie których znajdują się pryzmy materiałów sypkich	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DisIVCpPM10	Mycie kół pojazdów ciężkich opuszczających plac budowy mogących nanieść zanieczyszczenia na drogę oraz zapobieganie pyleniu podczas prac budowlanych	Zalecenie do stosowania w obszarze przekroczenia wartości alarmowej	Emisja niezorganizowana	Kierownicy budów	Organ samorządu terytorialnego, zgodnie z kompetencjami
DZIAŁANIA INFORMACYJNE					
DisInOb	Zalecenia (dotyczy alertu poziomu III i IV): - pozostania w domu, - unikania obszarów występowania wysokich stężeń pyłu, - ograniczenia wysiłku fizycznego na otwartej	Informacje dla osób starszych, dzieci i osób z chorobami układu oddechowego	-	Organy samorządowe oraz instytucje porządkowe	-

	przestrzenia, - ograniczenia wietrzenia mieszkań				
DisInDy	W przypadku wystąpienia alertu poziomu III - ograniczenie przebywania dzieci na otwartej przestrzeni w czasie przebywania w placówce oświatowej. W przypadku wystąpienia alertu poziomu IV zakaz przebywania dzieci na otwartej przestrzeni w czasie przebywania w placówce oświatowej, w obszarze przekroczeń	Informowanie dyrektorów jednostek oświatowych (szkół, przedszkoli i żłobków) oraz opiekuńczych	-	Dyrektorzy jednostek oświatowych i opiekuńczych	-
DisInSł	Wzmożenie czujności służb ratowniczych (pogotowia ratunkowego, oddziałów ratunkowych) szczególnie w przypadku wystąpienia poziomu przekroczenia alarmowego	Informowanie dyrektorów szpitali i przychodni podstawowej opieki zdrowotnej o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych chorób górnych dróg oddechowych oraz niewydolności krążenia	-	Dyrektorzy szpitali i przychodni	-

*główne źródło emisji dla tych substancji jest jednakowe, dlatego można określić dla nich łączne działania krótkoterminowe

4.3. LISTA PODMIOTÓW KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKA

Podstawowym źródłem emisji powodującej przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i CO oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu jest ogrzewanie indywidualne oparte o paliwa stałe, wykorzystywane przez osoby fizyczne w celu dostarczenia ciepła do pomieszczeń mieszkalnych oraz ciepłej wody. Równocześnie w niektórych obszarach za wysokie stężenia zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM10 odpowiedzialny jest emisja niezorganizowana związana z przemysłem wydobywczym.

Pozostałe źródła emisji, tj. emisja punktowa (energetyczna i technologiczna) oraz emisja komunikacyjna, w strefie dolnośląskiej, w ww. zanieczyszczeniach mają mniejszy udział.

W świetle art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2018.799), osoba fizyczna korzystająca ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie ze środowiska nie wymaga pozwolenia, nie jest podmiotem korzystającym ze środowiska, a w związku z tym w Planie Działań Krótkoterminowych dla strefy dolnośląskiej dla CO oraz benzo(a)pirenu **NIE OKREŚLA SIĘ PODMIOTÓW KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKA.**

W świetle art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2018.799), osoba fizyczna korzystająca ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie ze środowiska nie wymaga pozwolenia, nie jest podmiotem korzystającym ze środowiska, oraz ze względu na brak możliwości identyfikacji podmiotów odpowiedzialnych za przekroczenia wartości kryterialnych (brak systemu prognoz krótkoterminowych) dla pyłu zawieszonego PM10 **NIE OKREŚLA SIĘ PODMIOTÓW KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKA.**

Podstawowym źródłem emisji powodującej przekroczenia poziomu docelowego ozonu jest napływ spoza strefy. Z tego względu w Planie Działań Krótkoterminowych dla strefy dolnośląskiej dla ozonu **NIE OKREŚLA SIĘ PODMIOTÓW KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKA.**

4.4. SPOSÓB ORGANIZACJI I OGRANICZEŃ RUCHU POJAZDÓW W STREFIE

Podstawowym źródłem emisji powodującej przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i CO oraz poziomu docelowego B(a)P jest ogrzewanie indywidualne oparte o paliwa stałe, wykorzystywane przez osoby fizyczne w celu dostarczenia ciepła do pomieszczeń mieszkalnych oraz ciepłej wody.

Emisja liniowa (emisja pochodząca ze spalania paliw płynnych – benzyny, oleju napędowego w pojazdach i innych urządzeniach napędzanych silnikami spalinowymi), w strefie dolnośląskiej, w ogólnej emisji pyłu, tlenku węgla i benzo(a)pirenu ma mniejszy udział.

Jednak w związku dość wysokim udziałem pyłu unoszonego w ogólnej ilości pyłu emitowanego z komunikacji w Planie Działań Krótkoterminowych dla pyłu zawieszonego PM10, CO oraz B(a)P, dla strefy dolnośląskiej OKREŚLA SIĘ, iż w sytuacji wystąpienia lub przekroczenia poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10:

- stosuje się zakaz wjazdu do miast w których wystąpiły stężenia alarmowe samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 3,5 t.

Podstawowym źródłem emisji powodującej przekroczenia poziomu docelowego ozonu jest napływ spoza strefy. Jednak ze względu na to, iż tlenki azotu są prekursorami ozonu w Planie Działań

Krótkoterminowych dla strefy dolnośląskiej dla ozonu OKREŚLA SIĘ, iż w sytuacji wystąpienia lub przekroczenia poziomu alarmowego O3:

- stosuje się zakaz wjazdu do miast w których wystąpiły stężenia alarmowe samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 3,5 t.
- stosuje się nakaz zmniejszenia prędkości jazdy pojazdów na wszystkich drogach o prędkościach przejazdu większych lub równych 70 km/h do prędkości 50 km/h w miastach w których wystąpiły stężenia alarmowe.

4.5. SPOSÓB POSTĘPOWANIA ORGANÓW, INSTYTUCJI, PODMIOTÓW KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKA ORAZ ZACHOWANIA SIĘ OBYWATELI

Sposób postępowania organów, instytucji, podmiotów korzystających ze środowiska określa się w zakresie:

- przepływu informacji – „Tryb i sposób ogłaszania o zaistnieniu przekroczeń”;
- tryb ogłaszania alarmów;
- realizacji działań krótkoterminowych – „Kierunki i zakres działań krótkoterminowych”;
- obowiązków w trakcie realizacji działań – „Obowiązki organów administracji i podmiotów w celu realizacji zadań Planu”;
- sprawozdania - „Informacje i dokumenty wykorzystane do kontroli i dokumentacji realizacji Planu.”

Dyrektorzy szpitali, oddziałów ratunkowych, pogotowia oraz przychodni:

- na bieżąco śledzą komunikaty pojawiające się na stronie internetowej Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego;
- powiadamiają personel o ogłoszeniu bądź odwołaniu alertu, jego obszarze, czasie trwania, powodach wystąpienia oraz o zalecanym postępowaniu w czasie trwania alertu;
- ostrzegają personel o możliwości pojawienia się większej ilości pacjentów z zaburzeniami spowodowanymi wystąpieniem poziomu informowania bądź alarmowego pyłu zawieszonego PM10 lub poziomu alarmowego O3;
- w razie konieczności zapewniają odpowiednią obsadę niezbędną do przyjęcia większej liczby pacjentów.

Dyrektorzy placówek szkolno-opiekuńczych:

- na bieżąco śledzą komunikaty pojawiające się na stronie internetowej Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego;
- powiadamiają swoich wychowanków o ogłoszeniu bądź odwołaniu alertu, jego obszarze, czasie trwania, powodach wystąpienia oraz o zalecanym postępowaniu w czasie trwania alertu;
- pilnują, aby na terenie placówek wychowankowie postępowali zgodnie z zaleceniami;
- pilnują, aby wychowankowie i personel nie spędzali wolnego czasu na otwartej przestrzeni oraz nie wietrzyli pomieszczeń w razie wystąpienia lub przekroczenia poziomów alarmowych: pyłu zawieszonego PM10 lub O3.

Sposób zachowania się obywateli w przypadku ogłoszenia alertu:

- stosować się do zaleceń i nakazów organów samorządowych oraz instytucji porządkowych;
- starać się nie przebywać na powietrzu oraz nie wietrzyć mieszkań, w dniach i w obszarach, gdzie występują poziomy alarmowe;
- starać się ograniczyć swoją aktywność fizyczną na otwartej przestrzeni w dniach i w obszarach, gdzie występują poziomy alarmowe;

- w miarę możliwości ograniczyć własną emisję zanieczyszczeń, poprzez:
 - ✓ zaniechanie korzystania z samochodów osobowych;
 - ✓ nieużywanie kosiarek spalinowych;
 - ✓ ograniczenie spalania węgla i drewna w piecach;
 - ✓ niepalenie ognisk w ogrodach;
 - ✓ nieużywanie grilli.

Grupy ludności wrażliwe na przekroczenia standardów jakości powietrza (informacja przygotowana przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną we Wrocławiu):

1. Grupa dzieci i młodzieży poniżej 25 roku życia

Szczególnie narażone na szkodliwe działanie podwyższonych stężeń są dzieci, które spędzają na powietrzu więcej czasu niż osoby dorosłe. Jednocześnie ich organizmy są w fazie wzrostu i ogólnego rozwoju, co sprzyja pojawianiu się zaburzeń zdrowotnych pod wpływem zanieczyszczeń powietrza.

2. Grupa osób starszych i w podeszłym wieku

Wrażliwość osobnicza przedstawicieli tej grupy wynika z ogólnego osłabienia organizmu związanego z procesem starzenia się, co w konsekwencji powoduje zwiększenie podatności na zachorowania.

3. Grupa osób z zaburzeniami funkcjonowania układu oddechowego

Zanieczyszczenia powietrza trafiają do organizmu wraz z wdychanym powietrzem i działają drażniąco na śluzówki dróg oddechowych, a czasem oczu. Szczególnie narażone na szkodliwe działanie zanieczyszczeń są osoby z przewlekłymi chorobami układu oddechowego, głównie osoby chore na astmę.

4. Grupa osób z zaburzeniami funkcjonowania układu krwionośnego

Powstające w ludzkim organizmie pod wpływem stężeń niektórych zanieczyszczeń, związki chemiczne mogą prowadzić do powstawania blokujących naczynia krwionośne złożeń, a te z kolei mogą być przyczyną zawału czy udaru.

5. Grupa mężczyzn z chorobami układu płciowego

Zaobserwowano szkodliwy wpływ ozonu na proces spermatogenezy. Stwierdzono występowanie stanów zapalnych jąder i uszkodzeń plemników pod wpływem działania ozonu. W związku z tym mężczyznom z chorobami układu płciowego, a w szczególności z zaburzeniami spermatogenezy, zaleca się unikanie długotrwałego narażenia na podwyższone stężenia ozonu.

6. Grupa osób palących papierosy

Wdychanie dymu papierosowego znacznie osłabia błony śluzowe dróg oddechowych, co ułatwia przenikanie zanieczyszczeń z wdychanego powietrza do tkanek organizmu.

7. Grupa osób zawodowo narażona na działanie zanieczyszczeń

Wykonywanie niektórych zawodów wiąże się z długotrwałą ekspozycją na działanie podwyższonych stężeń, przez co wzrasta narażenie zdrowotne związane ze szkodliwym ich działaniem. Do grupy tej należą m.in. osoby wykonujące prace na wolnym powietrzu lub obsługujące urządzenia emitujące zanieczyszczenia.

Mając na uwadze negatywny wpływ:

- pyłu zawieszonego PM10 - pyły absorbowane w górnych drogach oddechowych mogą powodować kaszel, trudności z oddychaniem, zadyszkę, szczególnie w czasie wysiłku fizycznego; zwiększać

zagrożenie schorzeniami alergicznymi i infekcjami układu oddechowego, kataru siennego i zapalenia alergicznego spojówek; a także wywierać szkodliwy wpływ na zdrowie rozwijającego się płodu;

- bezo(a)pirenu ma działanie kancerogenne;
- ozonu - może powodować podrażnienie i stany zapalne układu oddechowego, zwłaszcza podczas aktywności fizycznej, może wpłynąć na funkcjonowanie płuc i nasilić ataki astmy, zwiększa podatność płuc na infekcje, alergeny i inne zanieczyszczenia powietrza, na zdrowie człowieka, w dniach, w których występują przekroczenia poziomu dopuszczalnego/docelowego tych zanieczyszczeń, a szczególnie w dniach występowania poziomów alarmowych pyłu zawieszonego PM10 lub ozonu zaleca się ograniczanie czasu przebywania na powietrzu zwłaszcza przez kobiety w ciąży, dzieci i osoby starsze oraz przez osoby z astmą, chorobami alergicznymi skóry, oczu i chorobami krążenia.

4.6. TRYB OGŁASZANIA ALARMÓW

System informowania społeczeństwa opiera się na czterech poziomach alertów według następujących kryteriów:

- **Poziom I** - wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu;
- **Poziom II** - wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu;
- **Poziom III** - wystąpiło przekroczenie poziomu informowania określonego dla pyłu zawieszonego PM10 lub wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego dla ozonu;
- **Poziom IV** - wystąpiło przekroczenie poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10 lub ozonu.

Ogłaszanie alarmu wyższego stopnia nie musi być poprzedzone alarmem niższego stopnia.

Alert Poziomu I

Tryb i zakres działań w przypadku ogłaszania alertu poziomu I:

1. Warunek wymagany do ogłoszenia alarmu:
 - wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 (o okresie uśredniania wyników 24 godziny lub o okresie uśredniania wyników rok kalendarzowy) lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu.
2. Termin ogłoszenia alertu:
 - alert ogłasza się po przekazaniu przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o ryzyku przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu.
3. Podejmowane działania informacyjne:
 - niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o ryzyku przekroczenia poziomu

dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska do Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz Zarządu Województwa Dolnośląskiego;

- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu przez Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego do odpowiedniego Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu przez Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego do odpowiedniego Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
- informacja na stronie internetowej Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego bezpośrednio po przekazaniu przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska do Wojewódzkiego informacji o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu.

4. Rodzaj przekazywanych informacji:

- rodzaj i stopień alertu,
- data, godzina i obszar, na którym wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu wraz z podaniem przyczyny tego stanu,
- prognoza zmian poziomu substancji w powietrzu łącznie z przyczynami tych zmian, czas trwania ryzyka wystąpienia przekroczenia,
- wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte,
- możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i u kogo,
- kontaktowy numer telefonu do informowania o innych zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi;

5. Wykaz powiadamianych instytucji:

- przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska:
 - Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego
 - Zarząd Województwa Dolnośląskiego,
- przez Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego:
 - Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego,
- przez Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego:
 - odpowiedni Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

6. Odwołanie alertu poziomu I

Odwołanie następuje, gdy:

- ustąpi ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu,
- zmierzone stężenie odpowiednio: pyłu zawieszonego PM10, CO, B(a)P lub ozonu osiąga poziom dopuszczalny/docelowy, wówczas alert poziomu I zostaje zamieniony na alert poziomu II.

Alert Poziomu II

Tryb i zakres działań w przypadku ogłaszania alertu poziomu II

1. Warunek wymagany do ogłoszenia alarmu:

- wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 (o okresie uśredniania wyników 24 godziny lub o okresie uśredniania wyników rok kalendarzowy) lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu.

2. Termin ogłoszenia alertu:

- alert ogłasza się po przekazaniu przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o przekroczeniu poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu.

3. Podejmowane działania informacyjne:

- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o przekroczeniu poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska do Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz Zarządu Województwa Dolnośląskiego;
- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o przekroczeniu poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu przez Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego do odpowiedniego Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o przekroczeniu poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu przez Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego do odpowiedniego Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
- informacja na stronie internetowej Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego bezpośrednio po przekazaniu przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska do Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego informacji o przekroczeniu poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu.

4. Rodzaj przekazywanych informacji:

- rodzaj i stopień alertu,
- data, godzina i obszar, na którym wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 lub CO lub poziomu docelowego B(a)P lub ozonu wraz z podaniem przyczyny tego stanu,
- prognoza zmian poziomu substancji w powietrzu łącznie z przyczynami tych zmian,
- wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte,
- możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i u kogo,
- kontaktowy numer telefonu do informowania o innych zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi;

5. Wykaz powiadamianych instytucji:

- przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska:
 - Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego
 - Zarząd Województwa Dolnośląskiego,
- przez Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego:
 - Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego,
- przez Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego
 - odpowiedni Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Alert Poziomu III

Tryb i zakres działań w przypadku ogłaszania alertu poziomu III

1. Warunek wymagany do ogłoszenia alertu:

- pomiar stężenia pyłu zawieszonego PM10 wskazuje przekroczenie poziomu informowania,
- wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego dla ozonu.

2. Termin ogłoszenia alertu:

- alert ogłasza się niezwłocznie po przekazaniu przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o przekroczeniu poziomu informowania pyłu zawieszonego PM10 lub o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego ozonu.

3. Podejmowane środki informacyjne:

- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o sytuacji przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM10 lub o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego ozonu przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska do Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz Zarządu Województwa Dolnośląskiego;
- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o sytuacji przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM10 lub o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego ozonu przez Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego do odpowiedniego Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o sytuacji przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM10 lub o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego ozonu przez Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego do odpowiedniego Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o sytuacji przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM10 lub o ryzyku przekroczenia poziomu alarmowego ozonu przez Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego do odpowiedniego prezydenta miasta/burmistrza/wójta oraz podmiotów i instytucji zobowiązanych do podjęcia działań.

4. Rodzaj przekazywanych informacji:

- rodzaj i stopień alertu;
- data, godzina i obszar, na którym wystąpiło przekroczenie poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM10 wraz z podaniem przyczyny tego stanu;
- data, godzina i obszar, na którym wystąpiło ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego ozonu;
- przewidywany czas trwania sytuacji przekroczenia;
- wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte;
- informacja o obowiązujących ograniczeniach i innych środkach zaradczych;
- możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i u kogo;
- kontaktowy numer telefonu do informacji o innych zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi.

5. Wykaz powiadamianych instytucji:

- przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska:
 - Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego
 - Zarząd Województwa Dolnośląskiego,
- przez Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego:
 - Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego,
- przez Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego:

- odpowiedni Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego,
- przez Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego:
 - prezydent miasta/burmistrz/wójt,
 - lokalne media,
 - lokalne służby ratownicze, szpitale, szkoły,
 - podmioty i instytucje zobowiązane do podjęcia działań,
 - społeczeństwo.

6. Odwołanie alertu poziomu III

Odwołanie następuje, gdy:

- zmierzone stężenie pyłu zawieszonego PM10 jest poniżej poziomu informowania;
- ustąpiło ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego lub ozonu;
- zmierzone stężenie pyłu zawieszonego PM10 lub NO2 lub ozonu osiąga poziom alarmowy, wówczas alert poziomu III zostaje zamieniony na alert poziomu IV.

Alert Poziomu IV

Tryb i zakres działań w przypadku ogłoszenia alertu poziomu IV

1. Warunek wymagany do ogłoszenia alertu:

- pomiar stężenia pyłu zawieszonego PM10 lub ozonu jest powyżej lub jest równy poziomowi alarmowemu odpowiedniego zanieczyszczenia.

2. Termin ogłoszenia alertu:

- alert ogłasza się niezwłocznie po przekazaniu przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska informacji o wystąpieniu poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10 lub ozonu ;

3. Podejmowane środki informacyjne:

- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o sytuacji przekroczenia poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10 lub ozonu przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska do Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz Zarządu Województwa Dolnośląskiego;
- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o sytuacji przekroczenia poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10 lub ozonu przez Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego do odpowiedniego Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o sytuacji przekroczenia poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10 lub ozonu przez Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego do odpowiedniego Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
- niezwłoczne (drogą e-mailową i telefoniczną) przekazanie informacji o sytuacji przekroczenia poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10 lub ozonu przez Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego do prezydenta miasta/burmistrza, wójta oraz podmiotów i instytucji zobowiązanych do podjęcia działań.

4. Rodzaj przekazywanych informacji:

- rodzaj i stopień alertu;

- data, godzina i obszar, na którym wystąpiło przekroczenie poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM10 lub ozonu wraz z podaniem przyczyny tego stanu;
- przewidywany czas trwania sytuacji przekroczenia;
- wskazanie grup ludności wrażliwych na przekroczenie oraz środki ostrożności, które mają być przez nie podjęte;
- informacja o obowiązujących ograniczeniach i innych środkach zaradczych;
- możliwość wystąpienia negatywnych skutków zdrowotnych – jakich i u kogo;
- kontaktowy numer telefonu do informacji o innych zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi.

5. Wykaz powiadamianych instytucji:

- przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska
 - Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego
 - Zarząd Województwa Dolnośląskiego,
- przez Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego:
 - Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego,
- przez Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego
 - Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego,
- przez Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego:
 - prezydent miasta/burmistrz/wójt,
 - lokalne media,
 - lokalne służby ratownicze, szpitale, szkoły,
 - podmioty i instytucje zobowiązane do podjęcia działań,
 - społeczeństwo.

6. Odwołanie alertu poziomu IV

Odwołanie następuje, gdy:

- zmierzone stężenie pyłu zawieszonego PM10 lub ozonu jest poniżej poziomu alarmowego.

Powyższe procedury powinny być uszczegółowione przez wewnętrzne procedury wypracowane przez WZZK.

Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego monitoruje wprowadzanie działań w odpowiedzialnych jednostkach poprzez informacje zwrotne od tych instytucji (m.in. straży miejskiej, policji, zarządców dróg, przychodni lekarskich i szpitale, szkół i przedszkoli, prezydenta miasta).

4.7. SKUTKI REALIZACJI DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH, ZAGROŻENIA I BARIERY REALIZACJI

Diagnoza istniejącego stanu w zakresie jakości powietrza na terenie omawianej strefy wskazuje, że główną przyczyną przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i CO oraz poziomu docelowego B(a)P jest emisja powierzchniowa.

Specyfika pyłu zawieszonego, którego dużą część tworzą aerozole nieorganiczne (siarczany i azotany), będące wynikiem emisji zarówno z wysokich jak i niskich źródeł spalania, powoduje, że duży udział w stężeniach tego pyłu ma napływ, szczególnie w okresie zimowym. Ograniczanie emisji napływowej (z wysokich źródeł energetycznych spoza strefy) jest i będzie wynikiem wdrażania kolejnych coraz

ostrzejszych standardów emisji dla tych źródeł (kolejne dyrektywy: IPPC, IED). Jednak wysoki udział w stężeniach pyłu zawieszonego ma również lokalne ogrzewanie indywidualne oraz lokalna komunikacja.

Należy podkreślić, że zarówno stan techniczny dużej ilości kotłów, w których odbywa się spalanie paliw w celach grzewczych jest zły, a jakość paliw (węгля i drewna) jest wysoce niezadowolająca. Często dochodzi również do tego spalanie w piecach odpadów z gospodarstw domowych (między innymi butelek PET, kartonów po napojach, odpadków organicznych i innych). Czynniki te w połączeniu z niekorzystnymi warunkami rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu, jakie często występują w okresie zimowym (grzewczym) tj. inwersje temperatury, niskie prędkości wiatru, decydują o występowaniu przekroczeń poziomów dopuszczalnych. Istotną barierę dla wyboru przez mieszkańców niskoemisyjnych systemów ogrzewania stanowi obecna, niestabilna polityka paliwowa państwa oraz wysokie ceny tych paliw. Dodatkowo brak w polskim prawie mechanizmów umożliwiających wyegzekwowanie od osób fizycznych użytkownika urządzeń grzewczych spełniających określone wymogi w zakresie wielkości emisji substancji do powietrza.

Nie ma żadnych możliwości prawnych, aby osobom, których jedynym źródłem ciepła jest piec węglowy, piec na drewno itp. zabronić jego używania w okresach, w których występuje zła jakość powietrza. Spalanie oprócz węgla również odpadów z gospodarstw domowych, co jest częstą praktyką, tym częstsza, im niższa jest temperatura powietrza, powoduje, że emisja różnorodnych zanieczyszczeń, w tym pyłu zawieszonego PM10, CO i B(a)P jest jeszcze większa. Z kolei im lepsza jakość paliwa, tym emisja zanieczyszczeń mniejsza.

Tak więc działania krótkoterminowe w zakresie ograniczania niskiej emisji komunalnej mogą być skierowane jedynie na bezwzględny zakaz spalania odpadów (który obowiązuje cały czas) i jego egzekucję oraz na apele skierowane do społeczeństwa z prośbą (ale nie nakazem), aby w miarę możliwości stosować w czasie alertu paliwo lepszej jakości. Ponadto powinny być skierowane również na ograniczanie natężenia ruchu w mieście, czystość dróg, a dodatkowo na ograniczanie emisji niezorganizowanej.

W przypadku wystąpienia stężenia alarmowego pyłu zawieszonego PM10 (zagrożającego zdrowiu mieszkańców strefy) należy bezwzględnie wprowadzić wszystkie możliwe działania, które ograniczą emisję pyłu zawieszonego, ze wszystkich rodzajów działalności. Działania te są kosztowne oraz uciążliwe.

Ograniczeniem może być sprzeciw społeczeństwa w stosunku do pewnych ograniczeń, nawet jeżeli będą one miały uzasadnienie prawne i będą uzasadnione dbałością o to społeczeństwo. Za takie ograniczenia „swobód obywatelskich” jest powszechnie uważany:

- zakaz poruszania się samochodami osobowymi w określonych strefach, czy określonych dniach;
- zakaz używania spalinowego sprzętu budowlanego przez przedsiębiorstwa budowlane;
- zakaz palenia w kominkach;
- ograniczenie prędkości ruchu.

Jednak należy mieć na uwadze, iż:

- poziomy alarmowe zanieczyszczeń, są ustanowione na takim poziomie, którego oddziaływanie jest szkodliwe dla człowieka, więc obniżenie wielkości takiego zanieczyszczenia powinno być priorytetem dla władz i mieszkańców strefy;

- poziomy alarmowe pyłu zawieszonego PM10, ozonu występują niezwykle rzadko i trwają krótko, więc zasięg czasowy działań najprawdopodobniej nie będzie przekraczał jednego dnia.

Szybsza realizacja działań naprawczych z Programów Ochrony Powietrza oraz intensywna edukacja ekologiczna społeczeństwa powinna spowodować, że również działania krótkoterminowe będą skuteczniejsze.

Wdrożenie Planu Działań Krótkoterminowych musi być poprzedzone szeroką kampanią informacyjną oraz szeroką edukacją społeczeństwa. Edukacja ekologiczna społeczeństwa we wszystkich grupach wiekowych powinna być prowadzona w sposób ciągły, przez wiele lat.

4.8 OBOWIĄZKI ORGANÓW ADMINISTRACJI I PODMIOTÓW W CELU REALIZACJI ZADAŃ PLANU

Wszelkie działania krótkoterminowe są zarządzane (inicjowane, kontrolowane i kończone) przez **Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego /WCZK/**.

Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego:

- Podejmuje decyzje o ogłoszeniu alertu;
- Podejmuje decyzje o odwołaniu alertu lub o zmianie poziomu alertu;
- Powiadamia Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego o ogłoszeniu, odwołaniu bądź zmianie poziomu alertu;
- Zamieszcza powiadomienia o ogłoszeniu bądź odwołaniu alertu, jego obszarze, czasie trwania, powodach wystąpienia oraz o zaleceniach dla ludności na stronie internetowej.

Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego:

- Powiadamia właściwy (dla obszaru przekroczeń) Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego o ogłoszeniu, odwołaniu bądź zmianie poziomu alertu;

Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego:

- Powiadamia odpowiednie organy (prezydenta, wójta) o ogłoszeniu, odwołaniu, bądź zmianie poziomu alertu oraz o konieczności podjęcia działań określonych Planem Działań Krótkoterminowych;
- Powiadamia społeczeństwo, władze placówek szkolno-wychowawczych, jednostki służby zdrowia oraz służby (straż miejską, policję) o ogłoszeniu, odwołaniu bądź zmianie poziomu w przypadku wystąpienia alertu poziomu III i IV oraz o konieczności podjęcia działań określonych Planem Działań Krótkoterminowych;
- Koordynuje wdrażanie działań i wspomaga służby lokalne